

Doporučení č. 2 Stimulovat atmosféru a prostředí školy, které budou podporovat vzdělávání

Klíčová zjištění

Znevýhodněné školy čelí většímu riziku problémů s chováním žáků, a s tím i zhoršující se atmosféře pro poskytování vzdělávání. Vzdělávání vyžaduje, aby ve škole bylo ukázněné prostředí založené na spolupráci, které by ovlivňovalo chování žáků a jejich zapojení do výuky. Politiky tedy musí zajistit, aby znevýhodněné školy byly schopny vytvářet přiměřené prostředí pro vzdělávání.

- Stanovit priority pro rozvoj pozitivní atmosféry ve třídách pomocí dobrých vztahů mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem a neklást důraz pouze na disciplínu samotnou.
- Podpořit využívání datových informačních systémů jako nástroje pro diagnózu školy a identifikaci žáků, kteří mají problémy s učením, a určit faktory, které narušují výuku.
- Zabezpečit, aby znevýhodněné školy poskytovaly svým žákům přiměřenou a včasnou podporu včetně výchovného poradenství, mentoringu nebo pomoci při hladkém přechodu mezi jednotlivými stupni vzdělávání.
- Zvážit alternativní organizaci hodin výuky během dne, týdne nebo školního roku. V konkrétních případech a za určitých podmínek vytvářet menší třídy a menší školy, které by umožnily efektivnější výuku a usnadnily znevýhodněným žákům učení.

Úkol, který je třeba vyřešit: znevýhodněné školy stojí před rizikem nefunkční atmosféry ve škole

Stupeň znevýhodnění žáků byl vztažen k jejich chování ve škole a ukázalo se, že nízký sociálně-ekonomický statut zvyšuje možnost, že děti budou mít problémy s chováním (Webster-Stratton a Reid, 2001; Thomas *a kol.*, 2008)¹¹. Znevýhodněné školy jsou tedy více ohroženy, že budou čelit zásadnímu narušování výuky nevhodným chováním žáků.

Třídy a školy, které jsou navštěvovány velkým počtem nepřizpůsobivých a agresivních žáků, čelí podstatnému maření kvality výuky ve třídách, protože takové chování posiluje agresivní reakce ze strany jiných žáků, čímž dochází k eskalaci výchovných problémů ve škole (Barth *a kol.*, 2004, Thomas *a kol.*, 2008). Některé školy, zejména pak znevýhodněné školy, stráví významnou dobu řešením disciplinárních problémů, což znamená, že učitelé mají méně času věnovat se výuce a vzdělávání (Murphy, 2010). Obr. 3.4 ukazuje, do jaké míry různé faktory obecně související se žáky brání výuce ve školách.